

Koblede kontekster - om brug af bloggen i praktik

Dorthe Carlsen (dca@ucsyd.dk)

Sven Gerken (sge@ucsj.dk)

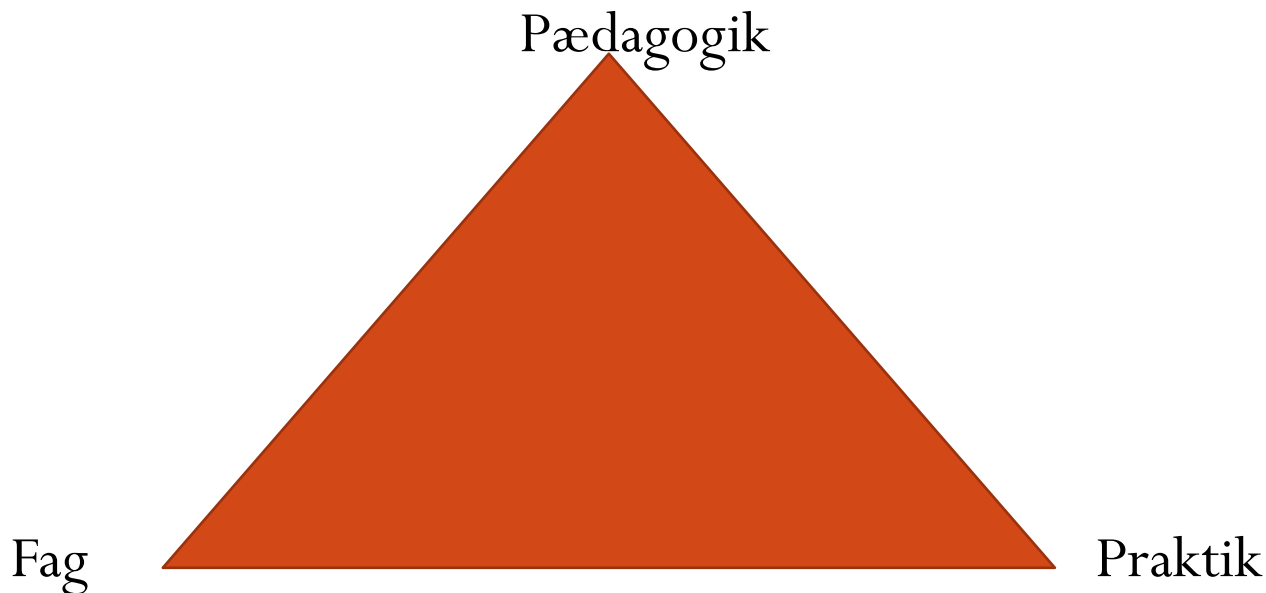
Udfordringen: Kan – og evt. hvordan kan bloggen som læremiddel bidrage til koblingen mellem studie og praktik med henblik på at øge den studerendes professionsfaglighed?

Undersøgelsen:

- Mange eksperimenter i POL kredser om forholdet mellem teori og praksis
- Empiri: blogs/ blog-tekster generet af tre hold i praktik i linjefag i læreruddannelsen (to danskhold og et historiehold)
- Teori: læremiddelteori, teori om teori-praksisproblemet
- Tekstanalyser: Hvem siger hvad til hvem om hvad og hvordan?
- Munder ud i ”blog-didaktiske-refleksionsspørgsmål”

Teori og praksis

- Forsøg på kobling mellem teori og praksis – mellem studie og praktik.
 - Drage praksis ind i teorien.
 - Få teorien ud som en del af praksis – professionstænkning.
 - Den velkendte trekant:

Hvilken teori?

- Teoretisk teori og praksisteori.
- Refleksionsteori og teori som værktøj (Fibæk)
- Teori som optik.
- Teori som parathed.
- Teori som grundlag for en fortsat læreproces.

Ny lærere

- Undersøgelse lavet ved UCSJ i forbindelse med akkreditering
- Nye lærere oplever at have tilstrækkelig faglig viden i deres linjefag.
- Nye lærere mangler redskaber til at transformere denne viden til konkret undervisning.
- Nye lærere bruger ikke teoretiske begreber, men anvender hverdagssprog.

Praksischokket en konstruktion?

- Klasseledelse og relationen til elever og forældre ses som væsentligt og det mest anstrengende for nye lærere i jobbet.
- Det gør det også for de ”gamle”.
- Norsk undersøgelse (Lærerhøjskolen i Oslo) hævder at vi læser en generel lærerproblematik ind i en konstruktion om ”chokket” ved mødet med praksis.

Teoriens status i praksis:

- Praksis (virkeligheden) vinder over teorien:
 - *”...der sidder man jo aldrig og siger Vygotsky på lærerværelset, aldrig nogen sinde (...). Hvis man kommer der og siger, Ziehe mener også sådan og sådan...(...) jeg kunne godt forestille mig at det ville blive opfattet som stærkt provokerende.”*
 - *”... jeg havde fundet uha, bøger og det hele ...de kiggede på mig som om jeg var faldet ned fra rummet, og så snakkede de ellers videre... det var en meget speciel oplevelse.”*
- Teori vurderes forskelligt i forskellige kontekster.
- Teori risikerer at blive aflært i praksis?

Transfer/transformation

- Transfer: Naiv forestilling om umiddelbar overførbarhed.
- Transformation: Generel viden inkorporeret og anvendt i nye kontekster.
- Illeris: Læring er karakteriseret ved, at man kommer i tanke om det lærte, når man har brug for det.
- Aakrog: Teaching for transfer.

Koblede kontekster I

- Koblede kontekster: *undervisningsdesigns, der synkront kobler den praksis, der er på uddannelsesstedet, med den praksis, som er i professionen.* (Gynther 2010)
- At koble kontekster (seminarieundervisningen og praktikken) er den udfordring, som læreruddannerne søger at overkomme ved brugen af bloggen som funktionelt læremiddel.

Bloggen – et funktionelt læremiddel

- Skelner mellem didaktiske, semantiske og funktionelle læremidler
- *Funktionelle læremidler indgår i processer eller aktiviteter. Det karakteristiske ved et funktionelt læremiddel er derfor tre ting:*
 - *teknologien (hvad kan det),*
 - *aktiviteten (hvad gør vi med teknologien) og*
 - *hensigten (med hvilket formål gør vi noget).*

(Hansen 2010: 76)

Teknologien – hvad er en blog?

- Blog af ”weblog” – en webbaseret dagbog eller logbog
- Kendetegnet ved omvendt kronologi
- ”Ejes” almindeligvis af én ejer, der poster sine indlæg – men kan også drives i fællesskab
- Man kan kommentere på det postede
- Indholdet varierer – bloggenrer:
 - Debatbloggen (fx blog.politiken.dk)
 - Temabloggen (kager, mode, e-læring)
 - Rejsebloggen
- Blogging: en aktivitet hvor man udtrykker sig personligt på nettet
- **Hvad er underviser og studerendes blog-erfaringer?
Hverdagserfaringer?**

To eksperimenter i dansk

Tom Steffensen:

Oplæg: *For at de studerende løbende kunne reflektere over oplevelser i deres praktik med deres medstuderende og på den måde også bevare kontakten til studiemiljøet, lagde jeg op til, at de studerende en gang om ugen skulle opdatere deres blogs med en kort praksisfortælling, som efterfølgende kunne læses og diskuteres af de medstuderende. Håbet var, at den enkelte studerende på den måde allerede i løbet af sin praktik ville kunne indkredse nogle interessante cases og problemstillinger, som ville være velegnede til efterbehandling i professionsopgaven.*

Stadig Tom...

Opsummering af resultatet:

- *Af forskellige årsager viste det sig desværre kun at være ganske få grupper, der tog den mulighed til sig, og derfor opstod der aldrig et egentlig diskussionsforum. Det handler bl.a. om motivation, holdets størrelse (kun 13 studerende), og en vis mæthed i forhold til de mange forskellige opgaver og krav, de studerende bliver mødt med.*

Det andet eksperiment

Forsøg på strukturering:

- *At blive accepteret som lærer*
- *Elevforudsætninger*
- *Ledelse og udvikling af klassens sociale miljø*
- *Lærerens opgaver og ansvar*
- *Målsætning og evaluering af elevernes læring*
- *Pædagogiske udfordringer*
- *Samarbejde med elever, forældre, kolleger og andre ressourcepersoner*
- *Sjove oplevelser*

Strukturering måske et overgreb på bloggens natur?

Resultatet

- Begrænset aktivitet på bloggen.
- Indlæg om alt andet end de opstillede kategorier:
 - Den overvældende mødeaktivitet
 - Badning efter idræt.
 - Efterspørgsel efter ideer og materiale.
- Kun få egentlige og længerevarende diskussioner.
- Vanskeligt for lærerne at koble til den løse debatform.
- Kun få oplagte muligheder for efterfølgende tematisering.

Historie-bloggen. 2009

Her kan I/du komme med refleksioner over praktikken i historie samt komme med kommentarer, løsninger og input til dine medstuderendes refleksioner over praktikken i historie. Og KUN det.

Formål?

- **Faglig** (emne-/indholdsmæssig) forståelse – de lærendes forståelse af faglige begreber eller problemstillinger
- **Opøvelse og udøvelse af faglige færdigheder og generelle kompetencer** – fx sproglig formuleringsevne, retorisk argumentationsteknik eller lign.
- **Kobling af uddannelsens faglige emner og erfaringer/viden fra andre sammenhænge** – fx inddrage praksiseksempler til forståelse af teori, nuancering af fagligt behandlede emner ud fra konkrete eksempler fra 'virkeligheden'
- Tværgående (proces)**vejledningsfunktion** – vejledning om studie- og erhvervsvalg (en "brevkasse")
- **Rum for personligt udtryk**, ikke nødvendigvis fagligt relateret – de studerendes frirum

(Dohn og Johnson 2009:60-61)

- Formål: Faglig forståelse + kobling mellem uddannelsens faglige emner og erfaringer/viden fra andre sammenhænge
- Hvad blogges der om? Valg af materialer, urolige børn, praktiklærere, motivation, lærerrolle, klasseledelse...
- Hvordan? Problem-løsnings-dialoger:
 - *Anja: Jeg har fået lidt styr på de andre klassesetrin, men mangler nogle ideer til min 7. klasse. I må meget gerne komme med forslag til emner.*
 - *Charlotte (senere samme aften): Hi Anja - jeg sidder lige med emnet "Den sorte død", som jeg forbereder for en 7. klasse. hvis du er interesseret, så sender jeg det jeg har lavet indtil nu.*
- Mange kommentarer til et indlæg (en til syv)
- Stor blogaktivitet (lukket blog)

Underviserens rolle:

Det vigtigste er vel hvilket sigte du har med din undervisning. Er det f.eks. færdigheder eller kundskaber du går efter? Eller skal de lære at forholde sig kildekritisk til den viden/information de møder på nettet?

Hvis det er det sidste, kunne du lave en slags skattejagt, hvor eleverne skal finde f.eks. 5 informationer, som de så igen skal finde tre andre steder, der siger det samme.

- Moderator?
- Stilladserende?
- Skrivende fagperson?
- De studerendes blog?

Bloggens potentiale

- Hvori adskiller bloggen og dens muligheder sig fra de praktiklogbøger, som mange studerende gennem de sidste mange år har ført i praktikken? Kan web 2.0-bloggen noget, som praktiklogbogen ikke kan?
- Dialog mellem de studerende. Indlæggene ligger ikke blot som perler på en snor, men forholder sig til hinanden gennem kommentarer, ideer og henvisninger.

Koblede kontekster II

- To veje:
 - Underviseren som rollemodel og stilladsbygger. Samtidig. Dette kræver, at underviseren aktivt deltager på bloggen, selv blogger om sine tanker om det, som de studerende poster. Dette kan fx være ved at stille spørgsmål til de studerende, ved at henvise til relevant litteratur eller ved ud fra eget ståsted at svare på de problemer og spørgsmål som lægges frem.
 - Her underviser underviseren så at sige *mens* de studerende er i praktik.

- En anden vej kunne være at lade de studerende blogge løs i praktikperioden og efterfølgende (i linjefagsundervisning og undervisningen i de pædagogiske fag) at gøre denne tekst til genstand for analyse og refleksion – at hæve de konkrete erfaringer til generelle problemstillinger, der kan gøres til genstand også for teoretisk diskussion.
- En pointe, at der skal være forskel på kommunikationen i bloggen og i linjefagsundervisningen? Bloggen er karakteriseret ved at have fokus på handling – tips og tricks, aktuelle handlingsudfordringer, mens det er muligt at reflektere herover i linjefagsundervisningen. Underviseren underviser *efter* de studerende har været i praktik – pointen kunne ligge i usamtidigheden – afstanden mellem erfaring og refleksion.

Bud på blogdidaktiske spørgsmål:

- **Mål:** Hvorfor blog? Hvad er formålet med bloggen?
- **Indhold:** Hvad skal der blogges om?
- **De studerendes og lærernes forudsætninger:** Hvilke forudsætninger har såvel lærere som studerende for at benytte blogs? Forforståelse?
- **Rammerne:** åben eller lukket, tidsfaktor, fælles eller individuel?
- **Læreprocessen:** Hvilke læreprocesser der forventes sat i gang ved hjælp af læremidlet? (før, under, efter)
- **Evaluering:** Hvilken status tillægges bloggen?
- **Læreruddannerens rolle:** Skal og evt. i hvilken udstrækning skal læreruddanneren være synlig på bloggen? Og hvordan? Lyttende på sidelinjen, kommenterende, stilladserende? Rollemodel som skrivende fagperson? Eller måske helt tilbagetrukket med god plads til de studerende? Og hvad med praktiklæreren?